خبر

آغاز ترانزیت داخلی از کیله مرزی

یوسف شریف‌پور، رئیس گمرک سردشت با خبر آغاز ترانزیت داخلی از گمرک مرزی کیله سردشت، گفت: امسال تاکنون ۷۰ میلیون دلار کالا از جمله میوه و تره‌بار و محصولات فلزی از این مرز صادر شده است. به گفته وی حذف کشور ثالث و کم شدن هزینه حمل و نقل برای تجار و بازرگانان از مزایای راه‌اندازی ترانزیت داخلی در این مرز است.

تخریب زیستگاه با برداشت بی‌رویه

قاسم کریم‌زاده، مدیرکل شیلات مازندران برداشت بی رویه شن و ماسه را از جمله عوامل تخریب زیستگاه‌های زادآوری و تکثیر آبزیان در رودخانه‌ها ذکر کرد و گفت: هر ساله در رودخانه‌های شیلاتی اقدام به رهاسازی بچه ماهیان می‌شود و سال گذشته در برخی رودخانه‌ها این طرح اجرا شد.

ساخت ۱۵ واحد فرآوری زرشک

محمدعلی حسینی، سرپرست مدیریت صنایع کشاورزی سازمان جهاد کشاورزی خراسان جنوبی با اشاره به صدور پروانه احداث ۱۵ واحد فرآوری زرشک در این استان گفت: این واحدها تا ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند. وی از صدور مجوز جدید برای ۵۰ واحد بسته‌بندی زرشک نیز خبر داد.

یادداشت

آوارگی در پس بی‌توجهی به محیط زیست

سجاد مرسلی
گروه ایران

انگار شنیدن اخباری در مورد تخریب و آتش‌سوزی در جنگل‌ها و همچنین آلودگی سواحل و آب‌ها و کوه‌خواری‌ها به یک عادت معمولی تبدیل شده‌است. با این حال در این میان کمتر به مقوله مراتع پرداخته می‌شود. بخش عظیمی از مساحت ایران که در سایه بی‌توجهی‌ها وضعیت بسیار نامناسبی را تجربه می‌کند؛ تجربه‌ای که می‌تواند سال‌ها بعد به آواره شدن انسان‌های بی‌توجه منجر شود.

بر اساس گزارش‌ها، بیش از نیمی از مساحت ایران را مراتع تشکیل می‌دهد. مرتع، به اراضی دایر یا بایر اطلاق می‌شود که رستنی‌ها درآن به حالت طبیعی رشد کرده، میزان بارندگی در آنها نسبتا کم بوده و به وسیله حیوانات اهلی و وحشی مورد چرا قرار گیرد و هیچ‌عاملی آن را محدود نکند. این مناطق در ایران عنوان بستر تحولات اقتصادی و اجتماعی ایلات و عشایر از اهمیتی ویژه برخوردار است؛ زیرا منبع تولید گوشت، لبنیات، پشم و دیگر فرآورده‌های دامی به شمار می‌آیند. متاسفانه با این تفاسیر و طی سال‌های اخیر مشکلات مدیریتی و گاهی ساختاری در کنار مشکلات حقوقی در عرصه منابع ملی از مهم‌ترین عواملی است که باعث افزایش تجاوز، تخریب و به اصطلاح جوامع محلی، شخم غیرقانونی مراتع شده و زمینه نقصان امنیت شغلی بهره‌برداران را فراهم کرده‌است. طبیعت‌نشینان و بهره‌برداران از این منابع تاثیر این مشکلات را در معیشت و فضای زیست‌شان به دقت احساس کرده و همواره نقدهای فراوانی بر آن دارند که به دلیل تسلط نداشتن بر نحوه پیگیری مطالبات‌شان یا دور بودن از کانون‌های قدرت، امکان بروز و ظهور چنین نگرش‌هایی در بسترهای آکادمیک و تصمیم‌سازی‌های دولتی به وجود نیامده‌است.

کارشناسان معتقدند در حال حاضر شناخت کافی نداشتن از وضع موجود منابع طبیعی کشور را باید در صدر مشکلات این عرصه قرار داد. همچنین نامتناسب بودن اعتبارات، چارت تشکیلات و نیروی انسانی موجود با در نظر گرفتن جایگاه، وسعت و اهمیت منابع طبیعی و تجدید نظر لازم نداشتن در موارد یادشده با توجه به تحولات اجتماعی و افزایش جمعیت کشور در دهه‌های اخیر، از موارد دیگر است. البته جامع نبودن قوانین منابع طبیعی و نقص آن توسط سایر قوانین و مقررات دستگاه‌های دیگر را هم نباید فراموش کرد. چندی پیش رئیس انجمن مرتع‌داری ایران نیز مشکل منابع‌طبیعی کشور را ناشناخته‌بودن ارزش و اهمیت منابع، اکوسیستم و مراتع کشور، سود بردن عوامل تخریب منابع طبیعی حتی به صورت کوتاه‌مدت، اعمال نشدن قانون به صورت جدی، غیر اقتصادی بودن بهره‌برداری از مراتع کشور و فرسایش خاک عنوان کرده‌بود. در مقابل تمام این مشکلات و با مرور تحقیقات و پژوهش‌هایی که در این زمینه صورت گرفته، به نظر می‌رسد فعالیت‌های ضروری و مهمی وجود دارد که می‌توان براساس آنها برای آموزش روستاییان و عشایر توسط ارگان‌های مسئول تا حدودی از روند تخریب مراتع جلوگیری کرد. کارهایی مثل حفظ واحیای مراتع ملی از طریق ایجاد انگیزه‌های اقتصادی، اجتماعی در بین روستاییان و دامداران و عشایر، توسعه مراتع مصنوعی و تشویق برای کاشت و پرورش و بهره‌برداری فنی از آنها و همچنین تقویت منابع آب زیرزمینی از طریق پخش سیلاب و تزریق آب به منابع زیرزمینی از جمله این عوامل است. فراموش نکنیم تحقیقات نشان داده بسیاری از آوارگان جهان کسانی هستند که در حفظ محیط زیست‌شان تلاش لازم را مبذول نداشته و به دلیل تخریب منابع طبیعی، آواره دیگر کشورها شده‌اند. شاید اگر امروز ما هم حافظ محیط زیست کشورمان نباشیم، فردا بایدک کشیدن نام آواره، اسیر کشورهای دیگر شویم.

مرگ تالاب‌ها با فراموشی قوانین حمایتی

۲۲۶ تالاب ملی و بین‌المللی در ایران وجود دارد که برخی از آنها تبدیل به کانون‌های گردوغبار شده‌اند

فاطمه مرادزاده
گروه ایران

از سال ۱۳۴۹ تاکنون ۵۲ سال می‌گذرد، از سالی که ایران کشورهای جهان را در شهر شمالی رامسر گرد هم آورد تا با هم عهد ببندند حافظ و حامی تالاب‌های دنیا باشند؛ سالی که معاهده‌ای جهانی با ابتکار ایرانیان و با عنوان کنوانسیون رامسر برای حفاظت از تالاب‌ها، گیاهان و جانوران وابسته به آنها به امضای همگان رسید. ۱۹هزار و ۳۲ روز از آن زمان می‌گذرد و انتظار می‌رفت با گذشت هر روز، حال تالاب‌های ایران به عنوان اولین و مهم‌ترین حامی این پهنه‌های آبی ارزشمند، بهتر از حال تمام تالاب‌های دنیا باشد اما این‌گونه نیست! حالا در آغاز سده جدید، نه تنها تالاب‌های کشورمان آبدار و سرحال نیستند که ایران تقریبا در انتهای فهرست وضعیت کمی و کیفی تالاب‌های جهان نشسته‌است. برخی از تالاب‌هایش خشک و نابود و تبدیل به کانون گردوغبار شده، بخشی نیمه‌جان و بی‌رمق بر پهنه زمین رها شده و تعدادی هم به واسطه ورود فاضلاب و پساب به گنداب‌هایی آلوده و آسیب‌رسان تبدیل شده‌است. قصه تلخ تالاب‌ها اما به اینجا ختم نمی‌شود؛ چراکه مرگ آنها خط پایانی است بر کسب‌وکار و معیشت صدها هزار کشاورز و باغدار و صیاد و ذی‌نفعی که از قِبَل حیات تالاب، سرپا بودند، خط پایانی است بر عمر نوعی از زیباترین جاذبه‌های طبیعی ایران‌مان و تماشای پرندگان مهاجر در آسمان‌شان و تلخ‌تر این‌که این رویه تلخ همچنان ادامه دارد و حال تالاب‌هایمان هر سال خراب‌تر از سال قبل است؛ تالاب‌هایی که مرگ‌شان، آغاز ظهور آسمانی تیره و پرگردوغبار در کشورمان و برچیده‌شدن یکی از پرنعمت‌ترین سفره‌های روزی‌بخش جوامع محلی است.

امسال هم مثل سال قبل و سال‌های قبل‌تر؛ حال تالاب‌های ایران خوب نیست؛ نه حال ۲۲۶ تالابی که در فهرست تالاب‌های سازمان حفاظت محیط زیست قرار دارند و نه حال ۲۵ مجموعه تالابی (شامل ۳۳ تالاب) که در فهرست بین‌المللی تالاب‌های جهان (کنوانسیون رامسر) به ثبت رسیده‌اند. طبق آمار رسمی سازمان حفاظت محیط زیست، شش مورد از تالاب‌های جهانی ایران در فهرست مونترو یعنی تالاب‌های در خطر نابودی قرار دارند و ۴۲ تالاب از جمله هامون، ارومیه، هورالعظیم، بختگان، شادگان، میقان و ... هم تبدیل به منشاگردوغبار شده‌اند.

تالاب‌های کشورمان از آن دست بیمارانی هستند که به نظر می‌رسد کاملا به حال خود رها شده و هر روز بر وخامت حال و روزشان افزوده می‌شود، مگر آن‌که آسمان دلش به رحم آید و ببارد و سیلابی به سوی‌شان روانه کند. مثل تابستان همین امسال که بارش‌های سیل‌آسا به داد تالاب‌های خشکیده استان فارس رسید و چشم آنها را پس از دو دهه به پهنه‌های آبی روشن کرد. آن‌طور که محمد درویش، دبیر کرسی محیط زیست یونسکو به «جام جم» می‌گوید: به جز تالاب‌های این استان و استان‌های کردستان و گیلان، وضعیت دیگر تالاب‌های کشور، به‌ویژه در ایران مرکزی یعنی خوزستان، کرمان، یزد و سمنان نه تنها قابل دفاع نیست که بسیار نگران‌کننده و حتی غم‌انگیز است و نسبت به سال گذشته به مراتب بدتر شده‌است. گرچه در فهرست رسمی سازمان محیط زیست نام شش تالاب در فهرست مونترو آمده اما درویش می‌گوید: تقریبا تمام تالاب‌های بین‌المللی ما به دلیل بی‌آبی در فهرست مونترو قرار گرفته‌اند، به‌ویژه دریاچه ارومیه که از هفته گذشته کلا ورودی آب به آن صفر شده‌است. نقاطی در این دریاچه وجود دارد که اکنون خشک شده و در تحقیقی که اخیرا صورت گرفته، مشخص شده این نقاط طی ۲۵ تا ۴۰ هزار سال پیش هیچ‌گاه روی خشکی و بی‌آبی به خود ندیده بودند و امروز با دستان توانای ما خشک و برهوت شده‌اند!

بی‌قانونی یا سهل‌انگاری؟

این حجم از فاجعه و بی‌خیالی و رهاشدگی تالاب‌ها به‌حال خود مگر ممکن است؟ مگر ممکن است سازمان حفاظت محیط زیست یا دیگر نهادها و بخش‌های مرتبط در بدنه دولت همچون من و شما نیم‌نگاهی به حال و روز تالاب‌ها نکرده باشند و چاره‌ای برای آن نیندیشیده و دست روی دست گذاشته باشند تا به تدریج شاهد مرگ این اکوسیستم‌های ارزشمند، زیستگاه پرندگان و جانوران و جاذبه‌های زیبای گردشگری سرزمین‌مان باشیم که مرگ‌شان شروع فجایع بزرگ زیست‌محیطی و اجتماعی است؟ پاسخ یک کلمه است: نه!

شکی نیست که نگاه مسئولان دولتی و غیردولتی از ما در این خصوص تیزبین‌تر است، برای همین هفت‌سال پیش یعنی در تیرماه ۱۳۹۴ طرحی به نام «آیین نامه نحوه حفاظت، احیا و مدیریت تالاب‌های کشور» به تصویب رسید و قانون شد؛ قانونی جامع و کامل برای حفاظت از این پهنه‌های آبی که در دوم تیر ماه همان سال توسط اسحاق جهانگیری، معاون اول رئیس جمهور وقت، برای اجرا به وزارتخانه‌های نیرو، جهادکشاورزی و سازمان حفاظت محیط زیست ابلاغ شد. در این مصوبه قانونی نقش هر یک از وزارت نیرو برای پرداخت حقابه تالاب‌ها و جهادکشاورزی برای تهیه الگوی کشت مناسب و جلوگیری از توسعه کشاورزی در حوضه آبریز تالاب‌های خسارت‌دیده، به روشنی و با قاطعیت مشخص و تعیین شده‌است. حال پرسش اینجاست که چرا پس از هفت سال از تصویب و ابلاغ این مصوبه هنوز به هیچ یک از مواد و بندها و تبصره‌های ریز و درشت آن عمل نشده و روی آیین‌نامه یک متر خاک نشسته و به فراموشی رفته‌است؟

ضعف سازمان محیط زیست

رضا مکنون، عضو هیات علمی دانشگاه امیرکبیر پاسخ تمام این پرسش‌ها را اگر می‌زند به ضعف سازمان حفاظت محیط زیست و به ما می‌گوید: این سازمان قدرت لازم برای اجرای مصوبات خود را ندارد، برای همین قوانینش در بیشتر مواقع اجرانشده روی کاغذ باقی می‌ماند.

خدای قوانین اجرانشده‌ایم

محمد درویش، دبیر کرسی محیط زیست یونسکو هم درخصوص چرایی اجرا نشدن قانون حفاظت از تالاب‌ها می‌گوید: مشکل بزرگ کشور ما این است که نه تنها قوانین محیط زیست بلکه بسیاری از قوانین در این کشور بدون اجرا، معطل مانده و عملا دولت‌ها برای اجرای آنها کاری نمی‌کنند. درویش گلایه خود را به‌ویژه متوجه نمایندگان مجلس دانسته و به جام جم می‌گوید: یکی از وظایف مهم نمایندگان، یادآوری قوانین اجرانشده به دولت و پافشاری روی اجرای آنها توسط دولت است، حال آن‌که در برخی موارد این خود نمایندگان هستند که ناقض قوانین به شمار می‌روند، به طور مثال به جای تاکید بر پرداخت حقابه تالاب‌ها طبق برنامه‌های توسعه پنجم و ششم، خواهان سدسازی بیشتر توسط دولت هستند و همین حالا که دریاچه ارومیه درحال جان دادن و خشکی کامل است و احتیاج به حقابه و آبگیری دارد، نمایندگانی به دولت فشار آورده‌اند که یک سد جدید در حوضه آبریز دریاچه بسازد!

نمایی از تالاب‌های خشک ارومیه، گاوخونی، هامون و جازموریان

نگاه

تالاب چیست و چه فایده‌ای برای من و شما دارد؟

از حال خراب تالاب‌های کشورمان گفتیم اما شاید هنوز برخی از ما ندانیم وقتی نام تالاب به میان می‌آید، دقیقا از چه بخشی از طبیعت صحبت می‌کنیم. برای تالاب هم مثل دیگر مفاهیم تعاریف کلی و جزئی و علمی و متعارف متعددی وجود دارد که در این مجال نمی‌گنجد اما تعریف کلی‌اش می‌شود: «نام عمومی مکان‌هایی که آب، عامل اصلی تشکیل دهنده محیط زیست آن باشد.» به عبارتی هنگامی که پهنه آبی در سطح زمین یا در نزدیکی سطح ایجاد شود، تالاب به وجود می‌آید. ظاهرا بهترین و متداول‌ترین تعریفی که برای تالاب‌های طبیعی گفته شده، همان تعریفی است که در کنوانسیون جهانی حفاظت از تالاب‌ها (کنوانسیون رامسر) بیان شده‌است: «مناطقی پوشیده از مرداب، باتلاق، لجن‌زار یا آبگیرهای طبیعی و مصنوعی اعم از دائمی یا موقت که در آن، آب‌های شور یا شیرین به صورت راکد یا جاری یافت می‌شود. از جمله شامل آبگیرهای دریایی که عمق آنها در پایین‌ترین حد جزر از شش متر تجاوز نکند...» اگرچه طبق تعریف بالا آبگیرهای مصنوعی (مثل مخازن ذخیره آب در پشت سدها) هم در دایره تعریف تالاب‌ها می‌گنجد اما وقتی صحبت از تالاب‌های ملی و بین‌المللی کشورمان به میان می‌آید، منظور همان آبگیرهای طبیعی است.

این تالاب‌های پرفایده

اگر بگوییم هزار و یک فایده دارد این تالاب‌ها، بیراه نگفته‌ایم. تالاب که زنده باشد و سرحال و برقرار، هم به بقای گونه‌های جانوری و گیاهی روی زمین کمک می‌کند و هم برای ما انسان‌ها شغل و شادی و آبادی می‌آورد. آبرسانی و تغذیه منابع آب زیرزمینی هم یکی دیگر از وظایف نانوشته تالاب‌هاست. خلاصه و در یک کلام: اگر تالاب‌ها زنده باشند و زندگی کنند، امیدی به زندگی و تداوم حیات ما و گیاهان و جانوران هم هست وگرنه ...

اگر تالاب‌ها بمیرند...

راستی اگر تالاب‌ها بمیرند، اگر همه‌شان خشک و نابود شوند، چه می‌شود؟ چه بلایی سر ما و طبیعت و جانوران و گیاهان می‌آید؟ اصلا اتفاقی می‌افتد؟! خیلی خلاصه بگوییم، اگر تالابی خشک شود، به کانونی از گردوغبار تبدیل می‌شود؛ هرچه تالاب بزرگ‌تر، کانون گردوغبار وسیع‌تر. تصورش را بکنید در ایران ما که تالاب‌های بسیار بزرگی مثل هامون، دریاچه ارومیه، جازموریان و گاوخونی وجود دارد، خشک شدن هر یک از آنها چه توفان و بلایی در آسمان به راه می‌اندازد؛ فاجعه‌ای که شمارش معکوس آن از مدتی پیش آغاز شده‌است. ورود هوای ناسالم به درون ریه‌ها و تهدید سلامت و گم شدن آسمان آبی و زلال پشت هجمه‌های خاک، تنها یکی از پیامدهای خشکی تالاب است. به این تهدید اضافه کنید بیکاری صدها هزار کشاورز و صیاد و تولیدکننده‌ای که در کنار تالاب و با بهره‌مندی از آب و گیاه و آبزیان این اکوسیستم پویا، کسب کار و معیشت می‌کردند؛ صدها هزار نفری که در صورت بیکاری چاره‌ای جز مهاجرت ندارند، مثل آنچه در منطقه هامون و جازموریان و گاوخونی شاهدش بودیم.

پرندگان زیبایی که به تدریج کم می‌شوند

تالاب‌ها یکی از جاذبه‌های مهم گردشگری اند و اگر از آسمان به آنها نگاه کنی، مثل نگین‌هایی زمردین در جای جای کشورمان می‌درخشند؛ البته درخشش این نگین‌های زیبا مربوط به زمانی بود که ۲۲۶ تالاب بزرگ و کوچک ایران‌مان پرآب بودند و سرحال و سرزنده. تالاب‌ها که پرآب بودند پرندگان مهاجر با شوق از سمت سرزمین‌های شمالی و جنوبی در زمستان و تابستان خود را به این زیستگاه‌های زیبا و سرسبز می‌رساندند. فکرش را بکنید هر سال با فرارسیدن پاییز، میلیون‌ها پرنده زیبای مهاجر خود را به این تالاب‌ها برسانند و زمین و زمان را با فریاد خوش‌آهنگ و تصاویر زیبای بال‌وپر گشودن و بستن و نشست و برخاست و در هوا رقصیدن‌شان، جادویی و چشم‌نواز و تماشایی کنند. حالا اما بیشتر تالاب‌های بین‌المللی و ملی ما خشک و بی‌آب و کم‌آب شده‌اند و دیگر زیستگاه مناسبی برای پرندگان مهاجر نیستند. دیگر خبری از زادآوری گسترده فلامینگوها در تالاب‌های کشور نیست. پلیکان‌ها در مکان مناسب زادآوری پیدا نمی‌کنند. حالا دیگر وضعیت پرندگانی که زندگی‌شان وابسته به تالاب‌هاست، مناسب نیست و اگر نتوانیم تالاب‌هایمان را احیا کنیم، در آینده‌ای نه چندان دور پرندگانی که تاکنون در آسمان شهرهای شمالی و مرکزی می‌دیدیم، نخواهیم دید. کاهش گونه‌ها و جمعیت پرندگان به خاطر خشکی تالاب‌ها محسوس و فرصت حفظ آنها هر روز کمتر از قبل است. بماند که پرندگان زیبای مهاجر با دیدن نابودی زیستگاه‌هایشان، هرسال کمتر از سال قبل برای سفر به این سرزمین رغبت می‌کنند. ایران ما بدون پرندگان زیبای مهاجرش بی‌شک چیزی بزرگ کم خواهد داشت.

کد بالا را اسکن کنید

حل سودوکو ۴۲۱۹

۹	۸	۷	۳	۵	۱	۲	۶	۴
۱	۳	۶	۹	۲	۴	۵	۷	۸
۲	۵	۴	۸	۶	۷	۹	۱	۳
۷	۲	۸	۴	۱	۳	۶	۹	۵
۳	۹	۵	۲	۷	۶	۴	۸	۱
۴	۶	۱	۵	۹	۸	۷	۳	۲
۵	۱	۳	۶	۴	۹	۸	۲	۷
۸	۴	۹	۷	۳	۲	۱	۵	۶
۶	۷	۲	۱	۸	۵	۳	۴	۹

۸	۲	۱	۷	۴	۶	۳	۹	۵
۶	۴	۳	۲	۵	۹	۷	۸	۱
۵	۷	۹	۳	۸	۱	۶	۲	۴
۹	۱	۷	۶	۲	۳	۴	۵	۸
۴	۶	۵	۸	۹	۷	۲	۱	۳
۲	۳	۸	۵	۱	۴	۹	۶	۷
۹	۳	۴	۱	۵	۸	۶	۷	۲
۱	۵	۶	۴	۷	۲	۸	۳	۹
۷	۸	۲	۹	۳	۶	۱	۴	۵

۲	۹	۱	۵	۴	۷	۶	۳	۸
۶	۸	۴	۳	۹	۲	۵	۷	۱
۷	۵	۳	۸	۱	۶	۴	۹	۲
۹	۱	۶	۴	۲	۳	۷	۸	۵
۵	۲	۷	۹	۶	۸	۳	۱	۴
۴	۳	۸	۱	۷	۵	۹	۲	۶
۸	۴	۵	۲	۳	۹	۱	۶	۷
۳	۷	۲	۶	۵	۱	۸	۴	۹
۱	۶	۹	۷	۸	۴	۲	۵	۳

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یك سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۴۲۲۰

۳	۸		۱		۲	۵		۴
۹		۵		۶			۱	
	۷							۹
۲								۶
	۳						۲	
۴								۱
۷						۳		
	۶			۴		۱		۸
۸		۳	۵		۶		۴	۲

۱		۲	۳		۴		۷	۵
	۵			۲		۶		۳
۴							۹	
۶								۷
	۹						۸	
۲								۶
۹						۸		
	۶		۴		۵		۳	
۵		۴		۶		۱		۹

۴		۳	۵		۷		۱	۹
	۵			۶		۳		۷
۲							۵	
۳								۱
	۹						۶	
۶								۵
	۴							۳
۸		۱		۹			۴	
۵	۷		۴		۶	۱		۸

۹		۲	۳		۴		۷	۵
	۵			۲		۶		۳
۴							۹	
۶								۷
	۹						۸	
۲								۶
۹						۸		
	۶		۴		۵		۳	
۵		۴		۶		۱		۹

۱		۲	۳		۴		۷	۵
	۵			۲		۶		۳
۴							۹	
۶								۷
	۹						۸	
۲								۶
۹						۸		
	۶		۴		۵		۳	
۵		۴		۶		۱		۹